ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวโน้มของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ระดับมหาบัณฑิตในประเทศไทย
ผู้เขียน นายสุรินทร์ ตั้นสกุล
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2536

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์และผลกระทบที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ระดับมหาบัณฑิตในประเทศไทยใน 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2544) โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์จำนวน 31 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 3 รอบ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการคำนวณหาค่ามัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์และฐานนิยม

ผลการวิจัยปรากฏแนวโน้มดังนี้ คือ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรจะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีสารนิเทศ เพื่อผลิตมหาบัณฑิตให้เป็นบรรณารักษ์หรือนักสารนิเทศหรือนักวิชาการระดับสูงที่สามารถทำงานได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีความสามารถด้านการจัดการทรัพยากรสารนิเทศ มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสามารถนำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาจัดการกับการบริการสารนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างของหลักสูตร ควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรควรอยู่ระหว่าง 36-40 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตในรายวิชาบังคับควรอยู่ระหว่าง 9-13 หน่วยกิต และวิชาเลือกควรอยู่ระหว่าง 15-21 หน่วยกิต วิชาสัมพันธ์จะมีความสำคัญและมีจำนวนหน่วยกิตเพิ่มขึ้น วิทยานิพนธ์ควรมีจำนวนหน่วยกิตอยู่ระหว่าง 6-9 หน่วยกิต

เนื้อหาและรายวิชาของหลักสูตรจะประกอบด้วยเนื้อหารายวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ผสมผสานกัน รายวิชาบังคับที่มีระดับความเป็นไปได้มากที่สุด 2 รายวิชาคือ วิชาเทคโนโลยีสารนิเทศ : ทฤษฎีและการประยุกต์ และวิชาการจัดการและการ

บริการของศูนย์สารนิเทศ สำหรับรายวิชาเลือก ประกอบด้วยรายวิชาในกลุ่มการจัดเก็บการค้นคืน และการบริการสารนิเทศ กลุ่มวิชาด้านการบริหารและการจัดการสารนิเทศ กลุ่มวิชาด้านเทคโนโลยี กลุ่มวิชาด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์ และการสื่อสาร และกลุ่มวิชาด้านแหล่งสารนิเทศและสารนิเทศเฉพาะด้าน สำหรับรายวิชาในศาสตร์สาขาอื่นที่ควรจัดให้มีในรายวิชาเลือกคือ วิชาสถิติ และในแต่ละรายวิชาควรให้มีจำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต

ส่วนผลกระทบที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของหลักสูตร พบว่า มีหลายกรณี คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ระบบเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศมีมากขึ้น ความต้องการของตลาดแรงงานและความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ ที่มีมากขึ้น การบริการที่ต้องการความรวดเร็วถูกต้องและตรงกับความต้องการของสังคมยุคสารนิเทศ ความก้าวหน้าในการผลิตสื่อความรู้ทั้งด้านรูปแบบและปริมาณ ความนิยมในระบบธุรกิจสารนิเทศ รวมทั้งการแข่งขันในด้านข่าวสารข้อมูลมีมากขึ้น

Thesis Title	:	Trends of Master's Degree Curriculum in Library and Information Science in Thailand
Author	:	Mr. Surin Tinsakul
Major Program	:	Library and Information Science
Academic Year	:	1993

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the trends of the Master's Degree Curriculum in Library and Information Science and how it will reflect on the changes and developments of the Master's Degree curriculum in Library and Information Science in Thailand in the next ten years. The data were collected by using the delphi technique. The sample consisted of 31 library and information science experts. The instrument used in the study was a questionaire. The experts responded in 3 rounds. The collected data were analysed by the median, mode and interquartile ranges. The results of the study are as follows:

The objectives of the curriculum will agree with the changing of society and information technology, they are producing the masters to be the librarians, information scientists or technologists who can work for the government and private agencies. They have the abilities to manage the information resources management, knowledge, skills and modern technological experience.

The structure of the curriculum should be flexible based on the progress in science and technology. The total credits required for graduation should be 36-40 credits. The required courses will be 9-13 credits and the elective courses will be 15-21 credits. The relative courses are important and will have more credits. The thesis will be 6-9 credits.

The content and courses of the curriculum will be the integration of library and information science. The two required

courses that are possible are Information Technology (Theory and Application) and the Management and the Service of Information Centre. The elective courses will be Information Storage, Retrieval and Services courses, Information Administration and Management courses, Technological courses, Marketing, Public Relation, Communication courses and Information Resources and Specific Information courses. Another elective course will be statistics. In each course it should be 3 credits.

There are many cases of how it will reflect on the changes and developments of the curriculum such as the rapid, developed technological process, the network system and more co-operation between the libraries and information centers, the needed labor market and the progress of knowledge, rapid and accurate services for society in the information age, the progress in producing information media in concrete forms and quantity, the value of business information systems and the increase of competition in information.